

Bataga hinkantoo kaj Pol n'a sanba Korent borey se

Citaaboo fahamandiroo

Pol bataga hinkantoo ti woo kaj a g'a hantum Korent borey se. Korent borey sintin ka naanay dargantey kaj ga ceeci k'i bere. I ga nee kaj Irkoy mana Pol donto, man'ti diyaw no. Woo hanse ka Pol dor, woo se a na bataga hinkantoo woo hantum i se. A bay ka šenniyar har i se kaj n'i dor, amma Pol bayrandi kaj ngi doraa kan nga se, zama nga šenney n'i bere hala i ma hanga fondaan.

Pol ga nga diyawtaraa cebe, amma man'ti maa no a ga ceeci. A si baa kala borey ma yadda Alhabar Boryaa ga kaj a g'a har, i ma naanay Isa Almasihu sanda ngi Koyoo nda ngi Hallasikaa.

Borey kaj se batagaa sanbandi maajney

nda fooyanoo kaj teendi i se

1 ¹ Agay Pol kaj ti *Almasihu Isa *diyaw Irkoy ibaayoo ra, nda ir armaa Timote ka batagaa woo sanba Irkoy *Egilizoo se kaj goo Korent koyraa ra nda Irkoy boro henanantey kul kaj goo Akay gandaa kul ra. ² Ir Baaba Irkoy nda ir Koyoo Isa Almasihu *anneemaa nda alaafiyaa ma kaa war ga.

Pol ga albarka tee Irkoy se

nga binoo kaj a n'a yavnandi maaganda

³ Albarka ma bara Irkoy se kaj ti ir Koyoo Isa *Almasihu Koyoo nda nga Baaba, nga ti tamallawey Baaba, nga ti bineyaynandian kul Irkoy ⁴ kaj g'ir biney yavnandi ir zarabey kul ra, hala ir ma hin ka borey kaj goo zarabi dumi kul kaj no ra biney yavnandi nda bineyaynandiroo kaj nda Irkoy n'ir zaati biney yavnandi. ⁵ Takaan kaj nda Almasihu zarabey ga boobo ka kaa ir ga, takaan din da nda Almasihu g'ir bineyaynandiroo boobandi. ⁶ Taka kul kaj nda ir biney maray, a man'ti kala war bineyaynandiroo nda war hallasiroo se. Nda ir biney yay, a man'ti kala war bineyaynandiroo se kaj ga kate war ma zarabey muje kaj ir zaati g'i muje. ⁷ Ir naataa war here ga hanse ka gaabi, zama ir ga bay kaj nda war na zarabey muje ir bande, war ga duu war bagaa bineyaynandiroo mo ir bande.

⁸ Ir armey, ir si baa war ma janj ka bay kaj zaraboo kaj duu ir *Azi gandaa ra hanse k'ir šitta hala nongu kaj ra a bisa ir gaaboo. Ir too nongu kaj ra ir naataa hun hunayan se. ⁹ Ir hongu ir biney ra kaj buuyan kayandi ir se. Woo teendi hala ir masi duu ka naanay ir boj, ir ma naanay Irkoy kaj ga bukawey tunandi. ¹⁰ A n'ir soolam buuyan beeroo woo ra, a g'ir soolam da. Ir ga naata a ga [kaj] a g'ir soolam koyne. ¹¹ War mo g'ir faaba nda Irkoy jaarayroo kaj war g'a tee ir se, hala Irkoy *anneemaa nooyanoo woo kaj ir duu a ma kate boro boobo ma albarka danj Irkoy se ir maaganda.

Addaliloo kaj se Pol mana willi Korent jina

¹² Hayaa kaj nda ir ga fooma man'ti kala: ir biney ga tee seede nda takaa kaj nda ir dira adunja ra, waaniwaani war jine, a teendi nda taka sasawante nda henanyan kaj hun Irkoy do, a mana teendi nda adamize lakkal, amma Irkoy *anneemaa nda a teendi. ¹³ Ir si haya kul hantum k'a sanba war se nda man'ti haya kaj war ga hin k'a

caw ka faham a se. Ay ga naata kaj war ga kaa ka duu fahamay timmante,¹⁴ sanda takaa kaj nda war faham kaccu ir se sohō da, kaj war ga fooma nda ir sanda takaa kaj nda ir ga fooma nda war [ir] Koyoo Isa zaaroo hane.

¹⁵ Naanaa woo ka kate ay baa ya koy war do jina hala war ma duu anneema foo koyne.¹⁶ Maanaa ya mma bisa war do ka koy Masedoni gandaa ra, ya hun Masedoni ka yee war do hala war m'ay faaba naarumaa se ka koy Žude gandaa ra, amma a mana tee.¹⁷ Waatoo kaj ay ga woo kayandi, ay lakkaloo nka sii ay ga wala? Hayey kaj ay ga nee ay m'i tee ya mm'i tee sanda hundi-ibaayi kaj ra ay ga nee «ayyo, ayyo» nda «kalaa, kalaa» waati follokaa ra?¹⁸ Amma Irkoy ga laadir, ir šennoo kaj ir n'a har war se, a man'ti «ayyo» nda «kalaa»,¹⁹ Zama Irkoy *Iz'aroо kaj ti *Almasihu Isa, nga šennoo kaj agay, nda Silwenj, nda Timote n'a waazu war game mana kaa ka nee «ayyo» nda «kalaa» nongu follokaa ra, amma «ayyo» de no.²⁰ Irkoy allaahidey kul ti «ayyo» Almasihu albarka ra. Woo maaganda se ir ga nee «amin» nga albarkaa ra ka Irkoy beerandi.²¹ Boraan kaj g'ir nda war tabatandi cere ga Almasihu albarkaa ra, kaj n'ir yon k'ir dan jere ga, boraan man'ti kala Irkoy,²² nga ka nga tammasaasaa dan ir ga, ka nga *Hundoo gomney gorandi ir biney ra. Hundoo woo ti tolmaa kaj g'ir hakiikandi kaj ir ga duu nga gomney jerey.

²³ Agay, ay hundoo ga Irkoy ga tee ya ne seede kaj hala war masi duu šiitay, nga se ya na koy koyne Korent.²⁴ Man'ti ir mma hini fur war naanaa boj, amma ir mma goy nda cere war jaaloo maaganda se, zama naanaa ka war kayandi.

2 ¹ Woo se ay nee ay boj se ay si yee war do nda binemarayyan.² Nda agay, ay na war biney maray, may no m'ay jaalandi, nda man'ti war kaj ay na war biney maray?³ Ya nka woo hantum, hala nda ay kaa, borey kaj ga hima ka tee ya ne jaali masi tee ya ne binemarayyan. War here, ay ga naanay ka bay kaj ay jaaloo ti war kul jaaloo.⁴ Ay hantum war se zarabi beeri ra, nda binešiitay, nda munday booboo, man'ti war binemarayyan se, amma hala war ma duu ka bajoo bay kaj ay g'a tee war se cere-cere ga.

Pol nee kaj tooneekaa ma yaafandi

⁵ Nda boro na binemarayyan tee, man'ti agay hinne binoo no a n'a maray, amma nongu foo ra, bila nda ay ma alhaddu hoo, war kul no a na war maray.⁶ Boraan woo, zukandoo kaj boro booboo n'a dan a ga wasa a se.⁷ Woo se war mas'a dii a se, war mma hima ka yaafa a se, war ma binoo daj hala binemarayyan beeri masi koy duu a.⁸ Adiši ay g'a wiri war ga, war ma cebe a se kaj war ga bag'a.⁹ Hayaa mo kaj se ay bay ka hantum war se man'ti kala ka dii war laadirtaraa wala war g'ay šenney dii haya kul ra.¹⁰ Nda war na haya yaafa boro se, agay mo ga yaafa boraan se. Nda ay na haya yaafa, ay man'a tee kala war maaganda se *Almasihu jine,¹¹ hala Ibilisi mas'ir darga, zama nga anniyawey si dere ir se.

Binemarayyanoo kaj duu Pol Trowas

¹² Kaj ay too Trowas koyraa ra *Almasihu *Alhabar Boryaa waazuroo maaganda se, ba kaj ir Koyoo na mee feeri ya ne no din,¹³ ay hundoo mana duu hunanzamay kul, zama ay man'ay armaa Tit gar no din. Woo se ay n'i hoy baani ka koy Masedoni.

Irkoy ga kate boro ma duu hinay Almasihu albarkaa ra

¹⁴ Albarka ma bara Irkoy se kaj waati kul a g'ir hangandi *Almasihu bande hayey kaj a hin ey ra, de mo ir no a n'ir dan ir ma Almasihu bayrandi nongoo kul ra, sanda turaari hew kaj ga say nongoo kul ra,¹⁵ zama ir man'ti kala Almasihu sunnaara Irkoy se, borey kaj ga hallasi game nda wey kaj ga halaci game.¹⁶ Affooyaj se buuyan hew no kaj ga kate buuyan, affooyaj se hunayan hew no kaj ga kate hunayan. May no ma bara nda haya kaj ga a wasa ka goyoo woo tee?

¹⁷ Zama ir si Irkoy meešennoo tee maamala haya sanda boro boobey din. Ir ga šelaj henanyan ra, ir ga šelaj sanda boroyaj kaj hun Irkoy do ka šelaj Irkoy jine Almasihu albarkaa ra.

Amaana taagaa goykey

3 ¹ Ir mma sintin ka yee k'ir boj saabu wala? A mma too ir ma bataga hantum war se kaj g'ir saabu sanda takaa kaj boro fooyaj g'a tee, wala mo ka duu bataga ka hun war do wala? ² War hunday ti batagaa kaj g'ir saabu, a hantumandi ir biney ra, adamizey kul g'a bay i g'a caw. ³ A ga kaaray kaj war man'ti kala *Almasihu batagaa kaj ir goyoo n'a tee. Man'ti dawa nda a hantumandi, Irkoy hunantaa *Hundoo k'a hantum. Man'ti tondi walha ga a hantumandi, war biney bašoo ga a hantumandi.

⁴ Woo kaj ir n'a har, ir ga naanay ka bay kaj ir mana duu a kala Almasihu albarkaa ra Irkoy jine. ⁵ Man'ti ir mma hongu kaj ir goo nda hini kaj ir duu a ir boj ra, ir hinoo si hun kala Irkoy do. ⁶ Nga no k'ir noo hini ir ma tee *amaana taagaa se goykaw. Amaanaa woo mana hun *ašariyaa hantumoo harfu ra, Irkoy Hundoo ra a hun, zama ašariyaa hantumoo harfoo mma wiiya, Irkoy Hundoo ga hunayan noo.

⁷ Buuyan goyoo^a žeerandi ka hantumandi tondiyaj ga, de annuura g'a kuubi k'a bere hala nongu kaj ra Izirayel borey si hin ka moo kanji Musa ndumoo ga, annuuraa kaj goo ndumoo ga se, ka gar haya bisante no. ⁸ De Irkoy Hundoo goyoo si annuura cebe kaj bisa woo wala? ⁹ Nda zukandoo goyoo goo nda darža, goyoo kaj ga kate šerretaray ga hanse ka bisa a darža. ¹⁰ Ka sawa nda woo, ba darža bisantaa man'ti baffoo darža beeroo woo jine. ¹¹ Zama nda haya bisantaa duu darža, de woo kaj ga duumi si hanse ka bisa a darža wala?

¹² Naataa dumoo woo kaj goo ir se, nga se ir goo nda naanay timmante. ¹³ De mo ir si Musa takaa tee kaj na sanfiti daj nga ndumoo ga hala Izirayel borey masi dii annuuraa benyanoo kaj ti haya bisante. ¹⁴ Amma ngi lakkaley šendi, hala hō, nda i ga amaana žeenaa caw sanfitoo follokaa no ma cindi mojney ga. Sanfitoo woo si hun, amma Irkoy g'a kaa Almasihu albarkaa ra. ¹⁵ Hala hō, waati kaj i ga Musa citaaboo caw, sanfiti ga guma biney ga. ¹⁶ Amma waati kaj boro bere ir Koyoo here, sanfitoo ga hun, ¹⁷ ka gar «ir Koyoo» man'ti kala Irkoy Hundoo, de mo nongu kaj ra ir Koyoo Hundoo goo, borcintaray goo no din. ¹⁸ Ir kul, ir ndumey si guma, ir ga dii ir Koyoo annuuraa sanda diji ra^b. Ir goo ma bere ka tee nga himakasinaa darža ra kaj mma koy de a ga tonton ir Koyoo kaj ti Irkoy Hundoo albarkaa ra.

Alman kaj goo labu kusuyaŋ ra

4 ¹ Irkoy tamalla ir se ka goyoo woo talfi ir ga, woo se ir biney si hun. ² Ir wanji hayey ga kaj ga teendi tuguyan ra kaj ti haawi hayayaŋ. Ir si dira carmay ra, ir si Irkoy meešennoo barmay. Ir mma cimoo har a ga kaaray, hala boro foo kul m'ir saabu Irkoy jine. ³ Koyne mo nda ir *Alhabar Boryaa goo tuguyan ra, a sii tuguyan ra kala borey kaj ga halaci se, ⁴ borey kaj si naanay kaj zamanoo woo koyoo na lakkaley danandi hala i masi dii Alhabar Boryaa annuuraa kaj ti *Almasihu daržaa kaj ti Irkoy biyoo. ⁵ Man'ti ir boj no ir g'a har ir waazey ra, Isa Almasihu no ir g'a har sanda Koy ir waazey ra. Amma ir, ir ga nee war tamey ti ir Isa maaganda se. ⁶ Zama Irkoy nee: «Gaayoo ma dii kubaa ra»^c, nga no ka dii ir biney ra ka nga daržaa kaj ga dii [Isa] Almasihu ndumoo ga bayrandi ir se.

^a3.7 Ne ra «buuyan goyoo» man'ti kala *ašariyaa kaj nondi Izirayel borey se, Fattaroo 34.29–30.

^b3.18 «ir ga dii ir Koyoo annuuraa sanda diji ra», Grek šenni ra, almaganaa faa ti «ir Koyoo annuuraa ga dii garaw ir ga sanda diji».

^c4.6 Sintinoo 1.3.

⁷ Amma ir ga hima nda labu kusuyaj kaj ra almaanoo woo goo hala boro ma dii kaaray kaj hinoo woo kaj cine sii mana hun kala Irkoy do, a mana hun ir do. ⁸ Ir biney ga maray nongoo kul here, amma ir mana mongandi, ir boney goo kulba, amma ir naataa mana hun. ⁹ Ir gurzugandi, amma ir mana najandi, ir warrandi ganda, amma ir mana halaci. ¹⁰ Waati kul ir ga Isa buuyanoo maate ir gaahamoo ra, hala mo Isa hunaroo ma bangandi ir gaahamey ra. ¹¹ Zama ir kaj ga huna, waati kul ir ga nondi buuyan se Isa maaganda se hala mo Isa hunaroo ma bangandi ir hamey kaj ga kaa ka buu ra. ¹² Woo ra buuyanoo goo ma goy ir ra, amma hunaroo goo ma goy war ra.

¹³ Ir kul goo nda lakkal follokaa naanaa ra sanda takaa kaj nda a hantumandi *Citaaboo ra ka nee: «Ya nka naanay, woo se ay šelaŋ.»^d Ir mo, ir nka naanay, woo se ir ga šelaŋ, ¹⁴ zama ir ga bay kaj boraat kaj n'ir Koyoo Isa tunandi, g'ir mo tunandi Isa bande, k'ir nda war daŋ nga jere. ¹⁵ Woo kul si teendi kala war se, hala Irkoy *anneemaa ma tonton ka too boro booboo do, i ma hanse ka albarka tee Irkoy se k'a beerandi.

Ir ga naanaa ka dira

¹⁶ Woo se ir biney si hun, ba nda ir tarayheroo goo ma hasara, ir kuneheroo mma taaga zaari ka kaa zaari. ¹⁷ Ir zaraboo kaj si beeri man'ti kala waati kayna, darža beeri abadante kaj si neešandi hansandi ir se. ¹⁸ Ir s'ir mojey kanji hayey kaj ir ga dii ey ga, wey kaj si diyandi ga ir g'ir mojey kanji, zama hayey kaj boro ga dii ey man'ti kala waati kayna hayayaŋ, wey kaj boro si dii ey man'ti kala haya abadanteyan.

5 ¹ Zama ir ga bay kaj nda ir hugoo kaj ti gaahamoo kaj ra ir goo halaci kaj man'ti kala hukkum yaada laboo ga, ir goo nda hugu abadante beenaa ra kaj Irkoy n'a cin ir se, hugu no kaj kabe man'a cin. ² Hukkumoo woo ra ir ga taabi, ir ga hanse ka baa ir ma huru ir gorodogoo ra kaj goo beenaa ra, ³ woo ra ir ga garandi kaj darbay goo ir ga, ir sii gaa koonu. ⁴ Zama ir wey kaj goo hukkumoo cire, ir ga taabi, jeraw goo ir boj. Man'ti ir mma baa ir ma darbaa kaa ir ga kaj ti ir gaahamoo, amma beenaa wanoo no ir ga baa ir m'a daŋ ir ga, hala hunaroo ma haya kaj ga kaa ka buu gon. ⁵ Boraat kaj n'ir tee woo hunday se man'ti kala Irkoy kaj n'ir noo nga *Hundoo. Hundoo woo ti tolmaa kaj g'ir hakiikandi kaj ir ga duu nga gomnay jerey.

⁶ Waati kul ir ga naanay ka bay kaj hala de ir goo kunturoo woo ra, ir ga mooru ir Koyoo dogoo. ⁷ Zama naanay nda ir ga dira, man'ti woo kaj ir mojey ga dii a nda ir ga dira. ⁸ Ir ga hanse ka naanay, ir baa mo ir ma hun kunturoo woo ra hala ir ma koy goro ir Koyoo jere. ⁹ Woo maaganda se a ma tee ir goo kunturoo woo ra wala ir sii a ra, ir ga gaabandi ir ma kan ir Koyoo se. ¹⁰ Zama a nka tilasu ir kul ma bangay *Almasihu ciitidogoo ra, hala boro foo kul ma duu woo kaj a n'a tee ihenna ra wala ilaala ra waatoo kaj a goo nga kunturoo ra.

Almasihu n'ir nda Irkoy waafakandi

¹¹ Sohō kaj ir ga hunburaa kaj ga hima ka teendi ir Koyoo se bay, woo se ir ga taka tee borey ma yadda ir se. Irkoy ga hanse k'ir takaa bay. Ay ga naata kaj war mo ga hanse k'ir bay war lakkaley ra. ¹² Man'ti ir mma yee k'ir boj saabu war se koyne, ir mma war noo takaa kaj nda war ma fooma nda ir, hala war ma hin ka borey zaabi kaj ga fooma nda ngi tarayheroo bila ngi biney. ¹³ Nda ir lakkaley hasara, a mana teendi kala Irkoy se, nda ir lakkaley boori, a mana teendi kala war se. ¹⁴ *Almasihu bajoo g'ir ſiita, ir ga hakiika ka bay kaj boro folloku buu borey kul

^d4.13 Zabur 116.10.

dogoo ra, adiši borey kul buu. ¹⁵ A buu borey kul se hala borey kaj ga huna masi huna ngi boj se koyné, amma i ma huna boraa se kaj buu i se, a tun i se.

¹⁶ Woo maaganda se sohō ir si boro kul dii nda takaa kaj nda adamizey g'a dii. Ba nda ir na Almasihu dii nda adamizey takaa, sohō ir si yee k'a dii nda takaa din.

¹⁷ Woo se boro kaj goo Almasihu bande, boraa nka tee takari taaga, haya žeeneý ben, nga ne, hayey [kul] tee itaji. ¹⁸ Woo kul mana hun kala Irkoy ra kaj n'ir nda nga waafakandi Almasihu albarkaa ra, de mo a na waafakandiyan goyoo talfi ir ga. ¹⁹ Irkoy mma goy nda Almasihu^e ka nga nda adujna waafakandi. A mana ngi laybey dii i se. A na waafakandiyanoo šennoo daj ir biney ra.

²⁰ Adiši ir man'ti kala dontokawayan Almasihu maajoo ga. A ga tee sanda ir mijney nda Irkoy ga šelaj. Ir g'a ḥaaray Almasihu maajoo ga war ma naq war nda Irkoy ma waafaku. ²¹ Boraa kaj mana zunubu tee, Irkoy n'a tee zunubu ir maaganda se, hala nga bande ir ma tee Irkoy boro šerranteyan.

6 ¹ Adiši ir kaj ti Irkoy goykasinawey, ir g'a wiri war ga, war kaj duu Irkoy *anneemaa, war masi naq a ma tee yaada, ² zama Irkoy nee:

«Ay na ni ḥhaarayroo taa waatoo kaj kan ya ne ra.

Hallasiroo zaaroo hane, ay na ni faaba.»^f

Nga ne, sohō da ti waatoo kaj kan a se. Nga ne, hō ti hallasiroo zaaroo.

³ Taka kul ra, ir si haya tee kaj ga boro kajandi, hala boro mas'ir goyoo maajoo hasara. ⁴ Ir mm'ir boj cebe sanda Irkoy tam hennayan haya kul ra. Ir g'a cebe nda mujneyan beeri, nda zarabiyan, nda tilasuyan, nda šiittayan, ⁵ nda barzuyan, nda kasa huruyan, nda tureyan, nda taabiyan, nda hannayan, nda meeħawyan, ⁶ nda henanyan, nda bayray, nda suuri, nda borohennataray, nda *Hundi Henanantaa, nda baji kaj ra almunafikitaray sii, ⁷ nda cimoo šennoo, nda Irkoy hinoo, nda šerretaray wongu jinawey kaj nda ir ga kara, ir ga gagay. ⁸ Borey g'ir dii nda jeeray nda kaynandiyen, maa hennay nda maa futay ra. K'ir dii sanda boro derandikawayan, ka gar ir kone cimoo goo. ⁹ I g'ir tee boroyan kaj si bayrandi, ka gar ir ga hanse ka bayrandi, sanda boroyan kaj buu, ka gar ir ga huna, sanda boroyan kaj zukandi, amma ir mana wiyyandi. ¹⁰ I g'ir dii sanda boroyan kaj biney maray, ka gar waati kul ir ga jaali, sanda talkayan, amma ir ga boro booboo tee almankoyni, sanda boroyan kaj sii nda baffoo, ka gar ir goo nda haya kul.

¹¹ Korent borey, ir n'ir mijney feeri ka šelaj war se kaaray, ir hanse k'ir biney feeri war se. ¹² Ir mana war šiita, amma war hunday ka war bajoo kaccandi. ¹³ Sohō ay ga šelaj war se sanda ay izey, war mo, war ma taka follokaa tee ir se, war ma hanse ka war biney feeri.

Irkoy hunantaa hugoo

¹⁴ War masi marga nda borey kaj man'ti ganakaw ka tee affoo. Zama macin margari bara šerretaray nda ifutu game? Macin margari bara gaayoo nda kubaa game? ¹⁵ Macin ti waafakaa kaj goo *Almasihu nda Ibilisi^g game? Macin bara Irkoy ganakaa nda boraa kaj man'ti ganakaw game? ¹⁶ Cin ti hayaa kaj goo Irkoy *hugoo nda tooruyan game? Ka gar ir man'ti kala Irkoy hunantaa hugoo, sanda hayaa kaj Irkoy n'a har ka nee nga *Citaaboo ra:

«Ay ga goro i game, ay ga dira i bande.

Ay ga tee ngi Irkoy, i ga tee ay jamaa.»^h

¹⁷ Woo maaganda se

«wa fatta i game ka fay nda ey.» Ir Koyoo n'a har.

^e5.19 «Irkoy mma goy nda Almasihu», Grek šenni ra, almaganaa faa ti «Irkoy cindi Almasihu ra».

^f6.2 Ezayi 49.8.

^g6.15 Grek šenni ra, ne ra Ibilisi da se i ga nee Beliyar.

^h6.16 Sargarey 26.12; Ezekiyel 37.27.

«War masi tuku haya ūiiba ga,
de agay, ay ga yadda war ga.»ⁱ

¹⁸ «Ay ga tee war se baaba,
war ga tee ya ne iz'aruyaŋ nda ize woyyan.»
Ir Koyoo Hini-kul-koyoo k'a har.»^j

7 ¹ Ay baakey, allaahidey wey kaj ir duu ey maaganda se, ir m'ir boŋ henanandi
ka kaaray ka hun gaaham nda hundi ūibi dumi kul ga. Ir ma henanyan timmante
tee Irkoy hunburaa ra.

Pol jaaloo Korent borey tuubiroo se

² Wa yadda ir ga, ir mana boro kul toope, ir mana boro kul halaci, ir mana boro
kul haya ɻaa. ³ Man'ti ya mma hayey wey har ka war zukandi, zama ay n'a har ka
bisa kaj war goo ir biney ra, nda hunayan no wala buuyan no ir goo cere bande.
⁴ Ay ga hanse ka naanay war, ay ga hanse ka fooma nda war. Ay binoo yay hala
nongu kaj ga a si bisa, ir binemarayyaney kul ra, ay ga hanse ka jaali.

⁵ Nda cimi, waatoo kaj ir too Masedoni, ir mana duu hunanzamay, ir biney maray
nongu kul here, tarayhere wongu, kunehere hunburay. ⁶ Amma boraakaj ga borey
kaj biney maray biney yagnandi kaj ti Irkoy n'ir biney yagnandi nda Tit kaayanoo.
⁷ Man'ti nga kaayanoo hinne, amma bineyaynandiroo mo kaj nda war na binoo
yagnandi, a hanse k'ir mo biney yagnandi. A n'ir bayrandi kaj ir faajoo ga hanse ka
bara war ra, nda war h̄eeneey, nda war gaabandiyan beeroo kaj war g'a tee ya ne.
Woo kate ya jaali ka tonton.

⁸ Ba nda ay batagaa kaj ay bay k'a hantum war se na war biney maray, ay si
nimsi. Waatoo kaj ay dii batagaa din na war biney maray waati kayna, ay nimsi.
⁹ Sohō ay ga jaali, man'ti kaj se war biney maray, amma ay ga jaali, zama war
biney maray hala nongu kaj ra war *tuubi. War binemarayyanoo sawa nda Irkoy
ibaayoo, ka gar ir mana ifutu kul tee war se. ¹⁰ Zama binemarayyan kaj teendi ka
sawa nda Irkoy ibaayoo ga kate boro binoo ma maray ka tuubi ka duu hallasiyan,
boro si nimsi a ra, amma adujjna binemarayyanoo ga kate buuyan. ¹¹ Zama nga ne,
war binemarayyanoo hunday kaj sawa nda Irkoy ibaayoo mana kate kala war ma
duu ka hayey tee nda cahāyan nda jaali, nda faasayan beeri, nda binetunyan beeri,
nda hunburay beeri, nda faajiyian beeri, nda gaabandiyan beeri, nda ba zukandiyan
beeri. Nongoo kul here war cebe kaj war ga henan hayaawoo ra.

¹² Adiši, nda ay hantum war se mo, man'ti goy futu teekaa wala boraakaj
se goy futaa teendi se. Ya nka hantum hala bajoo kaj war g'a tee ir se Irkoy
jine ma bayrandi war se. ¹³ Woo ti haya kaj n'ir biney yagnandi. Ka tonton ir
bineyaynandiroo ga, ir hanse ka jaali nda Tit jaaliyanoo, zama war kul na binoo
kaanandi. ¹⁴ Ay na war ka fooma a jine, amma ay mana haw. Takaa kaj nda ir ga
cimoo har war se haya kul ra, takaa din nda ir na war ka fooma Tit jine, a tee cimi.
¹⁵ Bajoo kaj a g'a tee war se ga hanse ka tonton nda a hongu takaa kaj nda war kul
ga hayey tee kaj a n'i har, nda takaa kaj nda war n'a kubay henna nda hunburay
nda jijiriyan. ¹⁶ Ay ga jaali nda kaj haya kul here ay ga naanay war.

Kabedoonaay nooyan

8 ¹ Ir armey, ir ga Irkoy *anneemaa kaj a n'a noo Masedoni *Egilizey se bayrandi
war se. ² Binemarayyanoo kaj duu ey siyyan beeri ra, ngi jaali beeroo kate i ma
hanse ka tee kabedoona ka noo, ba nda i ga hanse ka talka. ³ I na ngi hinagoo tee.
Ay ga seede kaj i bisa ngi hinagoo bila gaabi. ⁴ I n'ir gaabi ir ma naŋ ngi ma ngi

ⁱ6.17 Ezayi 52.11.

^j6.18 Samiyel 2to 7.14; Oze 2.1.

bagaa dan faabaroo ra kaj ga sanbandi Irkoy boro henanantey^k se. ⁵I n'a tee haya kaj bisa woo kaj ir g'a naata. I nka jin ka ngi boj noo ir Koyoo se, woo banda ga, i na ngi boj noo ir se ka sawa nda Irkoy ibaayoo. ⁶Woo se ir na Tit suurandi ka nee a se kaj takaa kaj nda a na faabaroo sintin war se, takaa din da a ma koy a ga k'a timmandi. ⁷War duu haya nongoo kul here: naanay ra, šenni ra, bayray ra, gaabandiyen kul here, nda bajoo kaj ir na war tuti war m'a tee, war ma tee mo kabedoona faabaroo woo ra.

⁸Man'ti ya mma šelaj war se ka war noo yaamar, amma ya mma boro fooyaq gaabandiroo har war se hala ya war bajoo guna wala baji cimi no. ⁹War g'ir Koyoo Isa *Almasihu anneemaa bay, takaa kaj nda nga kaj goo nda haya kul, a na nga boj tee talka war maaganda se, hala nga talkataraa ra war ma duu haya kul.

¹⁰Ay lakkaloo no kaj ay g'a har war se woo ga, haya no kaj ga war nafa, war kaj za manna, war mana sintin hinne ka faabaroo tee, amma war nka kayandi mo k'a tee. ¹¹Sohō, wa guna k'a tee k'a timmandi, hala anniya kaj war n'a zaa a se, a ma tee nda a ka sawa nda war hinagoo. ¹²Nda anniya henna goo ka noo, haya kaj n'n'a noo ga too, woo kaj sii ma ne si häandi.

¹³Man'ti war mma boroyaq feeri ka war boj tilasandi, amma war kul ma sawa.

¹⁴Sohō war duuray beeroo ma tilasu kaa i ga, hala ngi mo han foo, ngi duuray beeroo ma tilasu kaa war ga, hala war kul ma sawa. ¹⁵Sanda takaa kaj nda a hantumandi *Citaaboo ra ka nee:

«Boraa kaj na iboobo kuuna, a mana booboo a se.

Woo kaj na ikaccu kuuna, a mana kacca a se.»^l

Tit nda nga hangasiney sanbandi Korent

¹⁶Albarka ma bara Irkoy se kaj dan Tit binoo ra a ma gaabandi war se, sanda woo kaj ir goo m'a tee. ¹⁷A n'ir hoyraa dii. A goo nda anniya henna, a koy nda nga boj war do. ¹⁸Ir n'ir armaa kaj *Egilizey kul g'a saabu *Alhabar Boryaa here sanba a bande. ¹⁹Man'ti woo hinne, naarumaa kaj ir goo m'a tee faabaroo fondaar, Egilizey^m hunday k'a suuba a ma hanga ir bande. Ir si diraa woo tee kala ka darža dan ir Koyoo ga, k'ir anniya hennaa cebe.

²⁰Ir ga taka kul tee hala boro kul mas'ir maajpoo hasara nooru beeroo woo goyoo ra kaj ir g'a tee. ²¹Ir ga ceeći ka goy henna tee, man'ti ir Koyoo hinne jine, ir g'a tee adamizey mo jine.

²²Ir n'ir armaa sanba i bande. Cee booboo ir n'a sii haya booboo ra, ir kaa ka gar kaj a goo nda anniya henna. Sohō a goo nda anniya ka bisa, naanay beeroo maaganda kaj a g'a tee war se. ²³Tit, a man'ti kala ay hangasinoo, ay goykasinaa no war here. Ir armey jerey, Egilizeyⁿ dontokawayaq no. Ngi ti *Almasihu daržaa. ²⁴Woo se w'i cebe kaj war ga bag'ey nda cimi, hala Egilizey ma dii a, i ma bay kaj ir goo nda cimi ka fooma nda war.

Pol na hoyray foo noo koyne faabaroo here

Irkoy boro henanantey se kaj goo Žerizalem

9 ¹Haya kaj ti gaakasinaa kaj war g'a tee Irkoy boro henanantey^p se, a sii nda addalil ya hantum war se a ga koyne. ²Ay ga war anniya hennaa bay, ay n'a ka fooma Masedoni borey jine ka nee: «Akay borey soolu za manna.» War gaabandiroo

^k8.4 Boro henanantey sii kala Žerizalem, Rom borey batagaa 15.25–26.

^l8.15 Fattaroo 16.18.

^m8.19 Egilizey man'ti kala Masedoni Egilizey.

ⁿ8.23 Sorro 19to.

^p9.1 Boro henanantey sii kala Žerizalem, zamnaa 8.4.

na ngi jere beeroo tuti kabedoonay ra.³ Ay n'ir armey sanba war do hala takaa kaj nda ir na war ka fooma masi koy tee yaada. Ya mma baa war ma soolu sanda takaa kaj nda ay n'a har.⁴ Nda man'ti woo, nda Masedoni boroyan kaa ay bande, de i gar war mana soolu, ir ga haw, zama ir ga naanay war. War, war haawoo no.⁵ Woo maaganda se ay dii kaj a ga hima y'a wiri ir armey ga i m'ir jin war do hala gaakasinaa kaj war n'a har, i ma huga nda a hala ay ga kaa. Woo ra a ga soolu hala ay ga kaa, a ma tee kabedoonay haya, a masi tee gaabi.

⁶ War ma bay kaj boro kaj na ikaccu duma ga ikaccu hegay, boro kaj na iboobo duma ga iboobo hegay.⁷ Boro foo kul ma noo nda woo kaj a n'a kayandi nga binoo ra, bila nimsay, bila gaabi, zama Irkoy ga baa boro kaj ga noo nda jaaliyan.⁸ Irkoy goo nda hini ka *anneema dumi kul doori war boj hala waati kul war ma bara nda woo kaj ga war ga too hala a ma hoo, war ma hin ka teegoy henna dumi kul tee,⁹ sonda takaa kaj nda a hantumandi *Citaaboo ra ka nee:

«Boro kaj ga talkey noo ka gomni doori i boj,

nga šerretaraa ga cindi hala abada.»¹⁰

¹⁰ Boraa kaj ga sayakaa noo dumi, a ga takula noo a ma tee jaayan. A ga war noo ka war dumiyoo boobandi, a ga tonton war šerretaraa teegoy hennawey ga.¹¹ A ga war tee almankoyni nongoo kul here nda kabedoonay dumi kul, ir bande boro booboo ma albarka daq Irkoy se.¹² Zama faabaroo kaj war g'a tee si hima ka tee Irkoy boro henanantey hinne nafaa, a ga hima ka kate boro booboo ma hanse ka albarka tee Irkoy se.¹³ Nda i duu faabaroo woo, i ga Irkoy saabu nda takaa kaj nda war ga cebe kaj war ga hanjajer *Almasihu *Alhabar Boryaa se nda kabedoonay gaakasinaa kaj war g'a tee ngi nda borey kul se.¹⁴ Anneema beeroo kaj Irkoy n'a noo war se sabbu se i ga Irkoy jaaray war se, ka baa war ka tonton.¹⁵ Albarka ma bara Irkoy se nga nooyan beeroo kaj si hin ka fillandi maaganda se.

Pol na borey zaabi kaj ga šelan nga goyoo ga

10¹ Agay hunday Pol, ay ga haya foo wiri war ga *Almasihu bineyaynaa nda nga borohennataraa maaganda se, agay kaj borey ga nee kaj nda ay goo war game ka dii cere moo nda moo, ay ga tee boro yayna, amma nda ay mooru war, ay ga tee war se boro konna.² Ay g'a jaaray war ga, waati kaj ay goo war game, ay mas'ay borokonnotaraa cebe war se takaa kaj nda ay ga yadda k'a cebe borey se kaj ga hongu adamizey takaa nda ir ga dira.³ Cimi no adamizeyay ti ir, amma ir si wongu nda adamizey takaa.⁴ Zama ir wongu jinawey man'ti adamizey waney, jinay gaabanteyaj no kaj hun Irkoy do ka hayey kaj ga wongu kubay, k'i kayri, ka taari miilewey halaci,⁵ ka hini kul kaj ga nga boj jer ka kay Irkoy bayraa se halaci, ka kate miile kul ma yee Almasihu cire k'a beerandi.⁶ Ir soolu, waati kaj war ga hanjajer ir se haya kul ra, ir ga zunubu kul zukandi.

⁷ Wa hayey guna nda cimi! Nda boro ga naanay kaj nga goo Almasihu bande, a ma haya foo bay: takaa kaj nda a goo Almasihu bande, takaa din da ir mo Almasihu wane nda ir.⁸ Ba nda ay ga bolsay kayna nda hinoo kaj ir Koyoo n'a noo ya ne, a man'ti kala war tontonyanoo se, man'ti war kayriyanoo se. Woo si ay haawandi.⁹ Ay si baa a ma tee sanda ya mma war hunburandi nda ay batagawey,¹⁰ zama i nee batagawey wey ga tij, i goo nda gaabi, amma agay azzaatoo sii nda gaabi, ay meešenney man'ti baffoo.¹¹ Boro kaj ga woo hongu ma bay kaj takaa kaj ti ir šennoo ir batagawey ra nda ir ga mooru, nga da ti ir teegoyey nda ir goo war game.

¹² Ir mma yadda hunday k'ir boj sawandi nda boroyan kaj goo borey ra kaj ga ngi boj saabu, wala k'ir boj kar i ga. Amma ngi, i mma ngi boj neesi ngi boj ga, ka ngi boj kar ngi boj ga, i si faham baffoo.¹³ Ir, ir si bolsay ka hoo, amma kaydogoo kaj Irkoy n'a daq ir ga, ir ga kay kaydogoo din ga, nga ka kate ir too kate mo hala

war do.¹⁴ Ir si bisa ir kaydogoo din ga, sanda ir mana too kate hala war do. Ir nka mana too kate hala war do nda Almasihu *Alhabar Boryaa wala?¹⁵ Ir si hanse ka bolsay nda goy waaney, amma ir ga naata, nda war naanaa koy jine ka tonton, ir goyoo ga tonton ka sawa nda kanjey kañ ir n'i kayandi.¹⁶ Woo ra ir ga Alhabar Boryaa ka koy koyrawey kañ goo war se jine, bila nda ir ma bolsay nda goyey kañ teendi ka ben farru waaney ra.¹⁷ «Boro kañ ga bolsay ma bolsay nda ir Koyoo.»^o¹⁸ Man'ti boraa kañ ga nga boj saabu no i g'a dii laadirante, boraa kañ ir Koyoo g'a saabu ti laadirante.

Boroyan kañ ga ngi bon himandi diyaw

11 ¹Nda a gar ba war mma hin k'ay hollokotaraa ikayna muje, wa alha naj, war m'ay suuri kayna. ²Ay ga canse war se nda canseyan kañ hun Irkoy do, zama ya nka war cewoo dii kurje folloku se, ka war kayandi *Almasihu jine sanda hondiyaw henanante kañ si aru bay. ³Amma ay ga hunbur, sanda takaa kañ nda gondoo na nga carmaa ka Haawa darga, takaa din da war lakkaley masi koy bere ka laadirtaray [nda henanyan] naj kañ Almasihu ga hima nda a. ⁴Zama nda boro kaa ka Isa tana waazu war se kañ man'ti woo kañ ir n'a har, wala war duu hundi tana kañ man'ti Irkoy *Hundoo kañ war duu a ka bisa, wala alhabar borya tana kañ man'ti *Alhabar Boryaa kañ war duu a, war ga yadda ngi mo ga.

⁵Agay do war *diyaw beerey mana bisa agay nda baffoo. ⁶Ba nda ay si waana šenni, man'ti bayray here, taka kul kañ no nda nongu kul kañ no, ir n'a cebe war se.⁷

⁷Wala zunubu no y'ay boj yeeti ganda hala war ma duu ka jer waatoo kañ ay na Irkoy Alhabar Boryaa har war se yaada?⁸ Ay na *Egiliz tanayañ kabey kokobu ka banaw taa i kone ka kaa ka war alhaadimay goyoo ra.⁹ Waatoo kañ ay goo war do, kañ tilasu duu agay, ya na tee boro kul ga jeraw, zama ir armey kañ kaa ka hun Masedoni n'ay noo hayey kañ ga ay ga too. Haya kul here ay n'ay boj dii ya si tee war ga jeraw, ay ga koy a ga mo k'ay boj dii.¹⁰ Hala de cimi no kañ Almasihu cimoo goo ay ra, boro kul s'ay ganji ya fooma Akay gandaa laamawey ra.¹¹ Macin se? Ya n'ka tee, zama ay si baa war wala? Irkoy ga bay kañ ay ga baa war.

¹²Woo kañ ay goo m'a tee, ay ga cindi a ga, hala ya borey gagay kañ ga waati henna ceeći ka bolsay ka ngi boj sawandi nda ir.¹³ Borey wey dumey man'ti kala taari diyawayan, goykaw darganteyan kañ ga ngi boj himandi Almasihu diyawayan.¹⁴ A si bojhaw, Ibilisi hunday mma nga boj himandi annuura almalayka.¹⁵ Adiši a si bojhaw nga goykey mo ma ngi boj himandi šerretaraa goykawayan. Amma ngi kokoroo ra i ga duu ngi teegoyey banaa.

Laazaabawey kañ duu Pol nga diyawtarraa ra

¹⁶Ay ga yee k'a har, boro kul mas'ay dii sanda hollokom, wala mo war m'ay dii sanda hollokom hala agay mo, ya duu ka bolsay kayna. ¹⁷Woo kañ ay g'a har, ay s'a har nda ir Koyoo takaa, hollokom takaa nda ay g'a har, nga ra ay ga naanay ka duu haya kañ nda ay ga bolsay.¹⁸ Boro boobo ga fooma nda adamizetaray hayey, agay mo ga fooma.

¹⁹War ga wan ka hollokomey hayey muje, war kañ ga nee lakkalkoyniyañ ti war!²⁰ War ga boro muje kañ ga war tee bajna, wala boro kañ ga war hayaa taa, wala boro kañ ga war kabey koonandi, wala boro kañ ga war kaynandi, wala boro kañ ga war sañ.²¹ Ay g'a har, ir haawoo no, a ga hima nda sanda ir nka yalaafu.

Haya kul kañ boro ga yadda k'a tee, ay ga šelañ sanda hollokom, ay ga yadda mo.²² Ebereyan no wala? Agay da mo, nga da ti agay. Izirayel boroyan no? Agay da, nga da ti agay. Ibirahima hayrey no wala? Agay da, nga hayroo ti agay.²³*Almasihu

^o10.17 Žeremi 9.23.

goykawayaj no wala? Ay ga šelaj sanda saama, agay tiya ka bisa ey: ay taabi ka bisa ey, ay na kasu tee ka bisa ey, ay karandi laala ka bisa ey, cee booboo ay huru buuyan mee ga.²⁴ Cee guu Alyahuudey na barzu mee woytaaci (40) kaj affoo g'a kuma kaa ay ra.²⁵ Cee hinza ay barzandi, cee foo ay warrandi nda tondi hala ya duu ka buu, cee hinza harihii n'ay mun, ay na zaari foo nda cijin foo tee teekoo ra.²⁶ Cee booboyaŋ ay naarumawey ra, ay huru farratay ra isawey boŋ, ay huru farratay ra zay beerey game, ay huru farratay ra ay dumoo borey game, ay huru farratay ra dumey kaj man'ti Alyahuudu game, ay huru farratay ra koyraa ra, ay huru farratay ra saajoo ra, ay huru farratay ra teekoo boŋ, ay huru farratay ra taari armey game.²⁷ Ay goo taabi nda farayan ra, cee booboyaŋ ay ga hanna, ay goo heray nda jaw ra, cee booboyaŋ ay mana duu ka jaa, ay goo hargu nda bapji ra.²⁸ Woo ti ya na hayey jerey kabu, hayaa kaj g'ay kankam zaari kul ti *Egilizey kul alhuzunoo.²⁹ May ka sii nda gaabi takaa kaj nda agay mo sii nda gaabi? May no ka kaj zunubu ra, de a s'ay dor?

³⁰ Nda ay ga hima ka fooma, ay si fooma kala nda ay gaabi jaŋaa. ³¹ Irkoy kaj ti ir Koyoo Isa Baaba, albarka ma bara a ga hala abada, ga bay kaj ay si taari.³² Kaj ay goo Damas koyraa ra, goforneroo kaj goo kokoyoo Aretas cire na koyraa boroyaj dan i m'ay koroši hala i m'ay dii.³³ Kokondo ra i n'ay daŋ k'ay zumandi nda koyraa cetaa funeetaraa, woo k'ay kaa kaboo ra.

Hayey kaj Pol dii ey bangayyan ra

12¹ A nka tilasu ya fooma. Ba nda nafaw sii a ra, ay ga koy a ga k'ir Koyoo hayey kaj boro ga dii ey nda nga bangayyaney deede.² Ay ga *Almasihu ganakaw foo bay kaj zandi ka koy hala beenee hinzantoo ra, a ga too jiiri woy cindi taaci (14). Nda nga azzaatoo no ka koy wala man'ti nga azzaatoo no, ay si bay, Irkoy no ma bay.³ Ay ga bay kaj boraa din koy beenaa ra, nda nga azzaatoo ra no, wala man'ti nga azzaatoo ra no, ay si bay, Irkoy no ma bay,⁴ a zandi ka koy hala alženna ra, a maa šenniyar kaj si deedandi, i si bisa boro se a m'i har.⁵ Boraa woo dumoo nda ay ga fooma, amma agay hunday, ay si fooma nda haya kul kala ay gaabi jaŋaa.

⁶ Nda ay ga baa ya fooma ay si tee hollokom, zama cimoo no ay g'a har. Amma ay g'ay boŋ dii hala boro mas'ay jer ka bisa woo kaj a ga dii a ay ga wala woo kaj a ga maa ay g'a har,⁷ bangayyan beerey wey mo kaj a ga dii ey maaganda se. Haya huru ay hamoo ra kaj ma nee karji hala ya si duu k'ay boŋ jer. Ibilisi almalayaka ka sanbandi a m'ay kar hala ya si duu k'ay boŋ jer.⁸ Hayaa woo se, ay n'ir Koyoo ḷaaray cee hinza a m'a moorandi ay ga.⁹ A nee ya ne: «Agay *anneema ga ni wasa, zama gaabi jaŋay ra ay hinoo ga diyandi kaaray.» Adiši a ga hanse ka kan ya ne ya bolsay nda ay gaabi jaŋaa hala Almasihu hinoo ma cindi ay ga.¹⁰ Woo se ay ga jaali nda ay gaabi jaŋaa, nda maahasarawayaj, nda tilasuyaŋ, nda gurzugayyar, nda ſiitayyar ra Almasihu sabbu se, zama waati kaj ay sii nda gaabi, waatoo din no Almasihu g'ay noo gaabi.

Pol ga alhuzun Korent borey se

¹¹ Ay tee hollokom, war k'ay gaabi ya ti a, war ti borey kaj hima k'ay saabu, zama *diyaw beerey wey mana bisa agay nda haya kul, ba kaj ay man'ti baffoo.¹² Šikka sii diyaw silbawey, war dii ey war game nda ngi mujeyan beeroo. I teendi nda tammaasayar, nda almunkaryaj, nda kayfiyaj albarkaa ra.¹³ Macin no *Egilizey jerey duu a kaj war mana duu a? Nda man'ti haya folloku kaj ti ya na tee war ga jeraw. Wa toojeroo woo yaafa ya ne!

¹⁴ Nga ne, cee hinzantoo ti woo ay ga soolu ka koy war do, de mo ay si tee war ga jeraw, zama man'ti war almaanoo bande ay goo, war hunday bande ay goo. Man'ti

zankey no ma haya marga hayragey se, hayragey no ma marga zankey se.¹⁵ A ga kan ya ne y'ay kabehayaa noo war se, ka agay hunday noo war se. Nda ay ga baa war ka tonton, haya no ma hun war bajoo ra ya ne wala?

¹⁶ Haya kul kaj no, agay, ya na tee war ga jeraw, amma boro fooyaŋ ga nee kaj ay ga caram, de mo carmay nda ay na war dii.¹⁷ Borey kaj ay n'i sanba i ma koy war do, boro goo i ra kaj kate ya war haya ɻaa wala?¹⁸ Ay n'a wiri Tit ga a ma koy war do. Ay n'ir armaa sanba a bande. Tit nka war haya ɻaa wala? Man'ti lakkal follokaa ra ir dira? Man'ti fondo follokaa ra ir dira?

¹⁹ A gay war ga hongu kaj ir mma faasa ir boj se war jine, man'ti cimi no. Ir si šelaŋ kala Irkoy jine *Almasihu albarkaa ra. Woo kul, ir baakey, ir s'a tee kala war tontonyanoo se.²⁰ Ay ga hunbur waati kaj ay kaa ya si war gar taka kaj ga kan ya ne ga, de mo war mo mas'ay gar taka kaj ga kan war se ga. Ay ga hunbur ya yenjeyaaŋ gar war game, nda canseyaŋ, nda binetunyaaŋ, nda alhaasiditarayaaŋ, nda cere maahasaraw, nda miimandayan, nda bolsay, nda taka šiirayaŋ.²¹ Ay ga hunbur kaj hiino nda ay kaa war do, ay Koyoo masi koy ay yeeti ganda war jine. Boro booboyaŋ kaj na zunubu tee, de i mana *tuubi ka hun ngi ŋiiboo ga, nda woy nda aru izefututaraa ra, nda haya futu boonayyan ra kaj i n'i tee, ay ga hēe ngi maaganda se.

Hoyeray kokorantey nda fooyanoo

13 ¹Cee hinzantoo ti woo kaj ay ga koy war do. «Ciiti kul masi dunbandi kala seede hinka wala ihinza seedetaraa ga.»^r ²Borey kaj na zunuboo tee za ya na koy war do nda borey jerey kul, ay ga lakkaley zumandi kaj ba nda ay sii no, sanda takaa kaj nda ay n'a har i se ay koyyan hinkantoo ga kaj hiino nda ay kaa, ay si boro kul kaa.³ Sohō kaj war ga tammaasa cecci kaj ay mijoo nda *Almasihu ga šelaŋ, war ga dii a. Almasihu hinagoo si kacca war here, a ga nga hinoo cebe war game.⁴ Zama a *kanjandi sanda boro kaj sii nda gaabi. Sohō, a ga huna Irkoy hinoo albarkaa ra. Ir mo, takaa din da, ir sii nda gaabi, amma ir ga huna a bande Irkoy hinoo albarkaa ra war here.

⁵ Wa war boj sii ka war boj guna ka dii wala war goo naanaa fondaar ra. War nka si maate kaj Isa Almasihu goo war ra? Nda man'ti woo, war ga mongandi war naanaa ra.⁶ Ay ga naata kaj war ga kaa ka bay kaj ir, ir mana mongu.⁷ Ir ga Irkoy ɻaaray war masi goy futu kul tee. Man'ti ir mma baa ir ma cebe war se kaj ir n'ir goyoo tee ka boori, ir mma baa war ma teegoy henna tee, ba nda a ga hima nda sanda ir man'ir goyoo tee ka boori.⁸ Zama ir sii nda hini ka cimi tangam, ir sii kala cimi bande.⁹ Waati kaj ir sii nda gaabi, amma war goo nda gaabi, ir ga jaali, koyne mo ir ga jaaray war ma tee boro timmanteyaj.¹⁰ Woo maaganda se, waati kaj ay sii war do, ay ga hayey wey hantum war se, nga ra waati kaj ay goo war do ya si hayey šendandi war ga, ya hin k'a tee nda hinoo kaj ir Koyoo n'a noo ya ne. A n'ay noo hinoo woo war nafaa se, a man'a noo hasaraw se.

¹¹ Aywa ag'armey, wa jaali, wa yadda ka tee boro kaj tee ka timme, wa yadda hoyray, wa tee anniya foo, alaafiya ma bara war game. Woo ra Irkoy kaj ti Bajikoyoo nda Alaafiyakoyoo goo war bande.

¹² Wa cere foo nda summuyan henanante. Irkoy boro henanantey kul ga war foo.

¹³ Ir Koyoo Isa Almasihu *anneemaa, nda Irkoy bajoo, nda *Hundi Henanantaa margaroo ma bara war kul bande.

^r13.1 Alhukumoo 19.15.